

פָּתַח וְאָמַר, (שמואל א טו) וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקִּינִי. מֵאֵן הוּא קִנִּי. אֵלֶיךָ בָּנִי יִתְרוֹ חֲמוּי דְּמֹשֶׁה, דְּעַבְדּוֹ קִנָּא בְּמִדְבָּרָא, פְּהֵאי דְרוּר, פְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים פד) וַדְרוּר קֵן לָהּ. בְּגִין לְמַלְעֵי בְּאוּרֵיִתָּא. דְּאוּרֵיִתָּא לֹא בַעֲיָא תְּפִנּוּקִין, וְלֹא סְחוּרְתָּא, אֶלֹּא לְאַעְמְלָא בְּהַ יִמְמָא וְלִילֵי. בְּגִין כֶּךָ נִטְלוּ לְמִדְבָּרָא, מֵעֲנוּגָא דִּירִיחוֹ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שופטים א) וּבְנֵי קִינִי חוֹתְנֵי מֹשֶׁה עָלוּ מְעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

וְאַתָּה עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּאַהֲבֵי לְמֹשֶׁה בְּבֵיתֵיהּ. וּמֹשֶׁה כָּלְלָא דְכָל יִשְׂרָאֵל הוּהוּ. וְתוּ, בְּגִין דְּאוּלִּיף פְּרֻשְׁתָּא חָדָא יִתִּיר בְּאוּרֵיִתָּא, וּבְדָא עֲבִיד חֶסֶד עִם יִשְׂרָאֵל.

אֲמַאי קָא אָתָּא הֶכָּא מְלָה דָּא בְּמִלְחַמְתָּא דְּעַמְלָק. אֶלֹּא אָמַר שְׂאוּל, כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִכָּל שְׂאָר אֲוִמִין דְּעַלְמָא לֹא הָוּה מֵאֵן דְּאַזְדַּוּג לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְקַטְרָגָא לְהוּ, אֶלֹּא עַמְלָק, וְהוּא עֲבִד בֵּישׁ לְיִשְׂרָאֵל וְאַגַּח קָרְבָּא בְּהוּ, וְאַנְתְּ אַקְדַּמְתָּ לְהוּ שְׁלָם, וְעַבְדַּת חֶסֶד עִם כְּלָהוּ, וּבְגִינֵי כֶּךָ לִית אַנְתְּ כְּדָאי לְאַתְחַבְרָא בְּהוּ.

וְדָא עוּד, אֶלֹּא מַה כְּתִיב בֵּיהּ בִּיתְרוֹ, (שמות יח) וַיִּקַּח יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה עוֹלָה וּזְבָחִים לְאַלֹּהִים, דְּהוּא אַקְרִיב קָרְבָּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתָּא לְאַתְגַּיְרָא. מַאי קָא מִיִּירֵי. דְּקָרְבָּנֵיהּ (דף ט' ע"ב) חָשִׁיב קָמִי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין דְּאִיהוּ אַקְרִיב קָרְבָּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פְּתִיב, (שמות יב) וַיִּבֹּא אֶהְרֹן וְכָל זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַכֹּל לֶחֶם עִם חוֹתֵן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. לְפָנֵי הָאֱלֹהִים דִּיִּקָּא. מִכָּאֵן אוּלִּיפְנָא דְכָל מֵאֵן דְּאַקְרִיב קָרְבָּנָא בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא, קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא אַזְדַּמֵּן לְקַבְּלֵיהּ.

פָּתַח וְאָמַר, (שמואל א-טו) וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקִּינִי. מֵאֵן הוּא קִנִּי? אֵלֹּו בָּנִי יִתְרוֹ, חֲמוּי שֶׁל מֹשֶׁה, שְׁעָשׂוּ קֵן בְּמִדְבָּר כְּמוֹ הַדְרוּר הַזֶּה, כְּמוֹ שְׂנֹאֲמֵר (תהלים פב) וַדְרוּר קֵן לָהּ, כְּדֵי לְלַמֵּד תּוֹרָה. שְׁתוֹרָה לֹא צְרִיכָה תְּפִנּוּקִים וְלֹא סְחוּרָה, אֶלֹּא לְעַמֵּל בְּהַ יוֹמָם וְלִילָה. מִשׁוּם כֶּךָ נִסְעוּ לְמִדְבָּר מֵהַעֲנוּגָ שֶׁל יְרִיחוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שופטים א) וּבְנֵי קִינִי חוֹתְנֵי מֹשֶׁה עָלוּ מְעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

וְאַתָּה עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם שְׁנָתֵן לְמֹשֶׁה לְהַנּוֹת בְּבֵיתוֹ, וּמֹשֶׁה הָיָה כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְעוּד, מִשׁוּם שְׁלֵמֵד פְּרֻשָּׁה אַחַת יוֹתֵר בְּתוֹרָה, וּבְזֶה עָשָׂה חֶסֶד עִם יִשְׂרָאֵל.

לְמָהּ כָּא הַדְּבָר הַזֶּה כָּאֵן בְּמִלְחַמַּת עַמְלָק? אֶלֹּא אָמַר שְׂאוּל, כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִכָּל שְׂאָר אֲמוֹת הָעוֹלָם לֹא הָיָה מִי שִׁיזְדוּג עִם יִשְׂרָאֵל לְקַטְרָג לְהֵם, אֶלֹּא רַק עַמְלָק, וְהוּא עָשָׂה רַע לְיִשְׂרָאֵל וְעַרְף בְּהֵם קָרֵב, וְאַתָּה הַקְדַּמְתָּ לְהֵם שְׁלוֹם וְעֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּלֵם, וּמִשׁוּם כֶּךָ אֵין אַתָּה כְּדָאי לְהַתְחַבֵּר עִמָּהֶם.

וְדָא עוּד, אֶלֹּא מַה פְּתוּב בִּיתְרוֹ? (שמות יח) וַיִּקַּח יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה עֲלֵה וּזְבָחִים לְאַלֹּהִים, שְׁהוּא הַקְרִיב קָרְבָּן לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּכְאֵ לְהַתְגַּיֵּר. מַה זֶה אוֹמֵר? שְׁקָרְבְּנוּ חָשׁוּב לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם שְׁהוּא הַקְרִיב קָרְבָּן לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, פְּתוּב וַיִּבֹּא אֶהְרֹן וְכָל זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַכֹּל לֶחֶם עִם חוֹתֵן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. לְפָנֵי הָאֱלֹהִים דְּוָקָא. מִכָּאֵן לְמַדְנוּ, שְׁכָל מִי שְׁמַקְרִיב קָרְבָּן בְּרִצּוֹן הַלֵּב, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַדְמֵן לְעַמְתּוֹ.

תא חזי, קרבנא דמספנא חשיב קמי קדשא ברין הוא, דהא הוא קריב תרי קרבנין לקמיה. חד חלביה ודמיה. וחד ההוא דקריב. דהא לית ליה למיכל, והוא אייתי קרבנא. קרבנא דעני קליל מפלא תרין תורין, או תרין בני יונה, ואי לאו, זעיר קמחא, ומתכפר ביה והוא שעטא מכריזין ואמרי, כי לא כזה ולא שקץ ענות עני. כל כף למה. בגין דקרבנא דעני עדיף מפלא. דהא הוא גרים לי למהוי בעדביה דקודשא ברין הוא, הוא גרים לי למהוי בחולקא דאורייתא. בגין כף פליגנא כל נכסי (ס"א פליגנא נכסי, פליגא) למספני, דהא אינון גרמו לי פולי האי.

במה דמספנא ארתח חלביה ודמיה, כף ההוא קמחא מרתחין ליה במשח רבות. והכי אוליפנא, דאפילו כל בר נש מקרב האי מנחה על המחבת ומנחת מרחשת. בגין, דכמה דחטאה ארתח חלביה ודמיה באשא דיצר הרע, וכל שייפוי רתחי באשא, כף קרבנא דא, פהאי גוונא ממש. ועקרא דקרבנא כגוונא דחטאה, ולקרבא קמי קדשא ברין הוא, רעוּתא דלביה, ורוחיה ונפשיה, דהאי חביבא מן פלא קמיה.

ובאה חולקיהון דצדיקניא, דאינון מקרבין בכל יומא ויומא האי קרבנא לקמי קדשא ברין הוא. ומאי איהו, גרמייהו ונפשיהו דמקרבין קמיה. ואנא בעינא לקרבא האי קרבנא (ממש), ודא בעי קדשא ברין הוא מפר נש בהאי עלמא. ועם כל דא קרבנא דכלא (ס"א ממש) עדיף, בגין דיתברכון עלמין פלהו.

תו פתח ואמר, (תהלים קלה) ברוך יי מציון שוכן ירושלים הללויה. וכי מציון הוא ברוך, והא מנהרא עמיקא עלאה

בא ראה, קרבן העני חשוב לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי הוא הקריב שני קרבנות לפניו, אחד חלבו ודמו, ואחד אותו שהקריב. שהרי אין לו לאכל, והוא הביא קרבן. קרבן העני קל מהכל - שני תורים או שני בני יונה, ואם לא - מעט קמח, ומתכפר בו, ובאותה שעה מכריזים ואומרים: כי לא כזה ולא שקץ ענות עני. כל כף למה? כי קרבן העני עדיף מהכל, שהרי הוא גרם לי להיות בגורלו של הקדוש ברוך הוא, והוא גרם לי להיות בחלק של התורה. משום כף חלקתי כל נכסי (חלקתי נכסי, חצי) לעניים, שהרי הם גרמו לי כל זה.

כמו שהעני הרתיח חלבו ודמו, כף אותו הקמח מרתיחים בשמן משחה. וכף למדנו, שאפלו כל אדם מקריב את המנחה הזו על המחבת ומנחת מרחשת, משום שכמו שהחטא הרתיח את חלבו ודמו באש היצר הרע וכל איכריו רתחו באש - כף הקרבן הזה כמו כן ממש, ועקר הקרבן כמו החטא, ולהקריב לפני הקדוש ברוך הוא רצון לבו ורוחו ונפשו, שזה חביב מהכל לפניו.

אשרי חלקם של הצדיקים שמקריבים בכל יום ויום את הקרבן הזה לפני הקדוש ברוך הוא. ומה הוא? עצמים ונפשם שמקריבים לפניו. ואני רוצה להקריב את הקרבן הזה (ממש), וזה רוצה הקדוש ברוך הוא מאדם בעולם הזה. ועם כל זה, קרבן של הכל (ממש) עדיף, כדי שיתברכו כל העולמות.

עוד פתח ואמר, (תהלים קלה) ברוך ה' מציון שכן ירושלים הללויה. וכי מציון הוא ברוך? והרי

והא מנהרא עמיקא עלאה